

Elég minden napnak... (Máté 6:34)

Kedves Olvasóink! Ez a nyár is elmúlt. Bízom benne, hogy sok szép élménnyel gazdagodtunk mindnyájan. A szeptember, a tanévkezdés a diákok és a tanárok számára jelent leginkább változást. Hiszen az eddigi – nyári – ritmusról ismét az évközi-re kell váltani. Ilyenkor egy kicsit mindig megijedünk. A nagy egész látjuk magunk előtt. Az egész tanévet, annak minden lehetséges nehézségével. Amikor pedig ilyen nagy feladatokat látunk magunk előtt, az egy kicsit olyan, mint felnézni egy hatalmas hegyre, melyet éppen meg akarunk mászni, vagy végiglapozni egy borzasztóan vastag kötetet, melyen keresztül kell magunkat rágni. Kicsit megijedünk a feladattól, és talán el is bizonytalanodunk. Képes vagyok rá? Meg tudom oldani? A végére tudok érni?

Jézus viszonylag egyértelmű útmutatást ad az ilyen esetekre. „Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja” (Máté 6:34). Nem mindig jó, ha az ember nagyon előre tekint. Hisz ilyenkor könnyen kétségbe esünk. Ha pedig nagy feladatot látunk magunk előtt, talán bele sem fogunk az elvégzésébe, hiszen gyengének és kicsinek érezzük magunkat. A túl nagy távlat, vagy túl nagy feladat megbéníthat. Nem is olyan régen láttam egy film részletét. Sajnos nem emlékszem a film címére, de a jelenet maga fantasztikus volt. Egy amerikai focicsapat edzésén játszódtott. Az edző a következő meccsre próbálta felkészíteni a csapatot. A csapat irányítója, és egyben legjobb játékosa azonban tett egy olyan megjegyzést,

hogy úgy sem fogunk nyerni. Az edző kihívta őt és egy másik játékost a többiek elé. A csapatkapitánynak az volt a feladata, hogy a társát a hátán cipelve négykézláb menjen olyan messzire a pályán, amennyire csak lehet. De mielőtt elindult volna, bekötötte a szemét. Azt mondta azért, mert nem akarja, hogy a távolság, amit lát, befolyásolja a teljesítményét. A feladat eddig mindig a pálya felénél ért véget, mert addig jutottak el. A játékos elindult, az edző pedig biztatta, bátorította. Amikor már nem bírta tovább és ledobta terhét, levették a kötést a szeméről és

megdőbbsenve látta, hogy átvitte a társát szinte a teljes pályán. Mindig csak a következő lépésre koncentrált, és így volt képes egy nagyon komoly teljesítményre.

Tulajdonképpen nekünk is ez a feladatunk. Előre tekintve, mindig a legfrissebb feladatra kell koncentrálni, azt megoldani. Elég minden napnak a maga baja. Persze ez nem azt jelenti, hogy nem kell terveket készítenünk. Tervek nélkül az életünk értelmetlen. De

mindig a következő lépésre kell figyelni. Nem az összes dolgot kell látnunk egyszerre. Nem az összes feladatot kell látnunk egyszerre. Mindig csak azt az egyet, amit meg kell oldani. Ahogy egyre jobban belelendülünk, úgy lesz egyre könnyebb a dolgunk, és tulajdonképpen észre sem vesszük, mikor érünk fel a hegy tetejére, mikor jutunk a könyv végére. Annál inkább is így van ez, mivel maga Jézus biztat bennünket arra, hogy ne aggodalmaskodjunk, ugyanis van, aki gondoskodik rólunk. Isten, aki gondoskodik az égi madarokról, aki gyönyörű ruhába

Arva vára

Szerkesszük együtt!

szeretetnapar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szeretetnapar@gmail.com vagy postai címére Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Drahňov 216 küldhetik.

Amennyiben nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel.

Kérjük a fotókat, beszámolókat október 15-ig küldjék el, hogy időben eljusson Önökhöz kiadványunk!
Előre is köszönjük a segítségüket.

Csoma László

öltözteti a mező liliomait, bennünket, szeretett teremtményeit még inkább körülvesz kegyelmével. Megadja nekünk a mindennapi kenyerünket, a mindennapi szükséges erőt, kitartást.

Persze ez csak akkor van így, ha rá merjük bízni az életünket. Ha rábízuk a mindennapjainkat. Mindig azt az előttünk álló egy napot. Az Isten gondoskodó szeretete és segítsége készen áll. Tegyük meg mindent, hogy a mi szívünk is készen álljon befogadni Őt.

Így szeretnék minden diáknak és tanárnak áldott új tanévkezdést és folytatást kívánni, hogy néhány hónap múlva, visszatekintve, azt tudjuk mondani, hogy Isten segítségével nem is volt olyan nehéz végigcsinálni.

Nagykapos, 2023. augusztus 23.

Kraus Viktor.

Szeretetteljes vagyok! És akkor...?(!)

„A szeretet soha el nem múlik.” (1Kor. 13, 8a.)

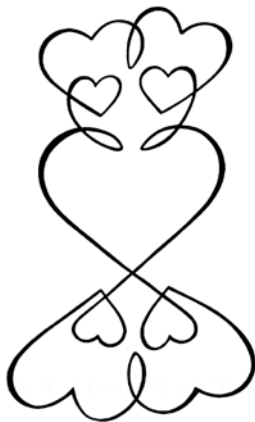
Kedves Testvérem! Mielőtt elkezdéné olvasni soraimat, kérlek, olvasd el az 1Kor. 13. fejezetét. Most sokan mondhatják, ugyan, már fejből tudom, a szeretet türelmes, meg jóságos, hit, remény, szeretet... ez kicsit olyan, mint amikor a pap bűnbánatként kiadja, hogy mondj el tíz Miatyánkot. Elmormolod talán mind a tízszer, de valójában egyszer sem gondolod végig igazán – bár tisztelet a kivételnek. A Biblia jól ismert részeit sem lehet elégszer elolvasni! Úgy gondolom, igen-csak a tudás anyjára kell hagyatkoznunk ebben az esetben is, ugyanis akárhányszor olvassuk is el ezeket, a keresztyén ember számára szinte „magától értetődő” bibliai idézeteket, attól még gyarlók maradunk, és ugyanúgy leszünk egy apróság miatt türelmetlenek, vagy épp a hitünk helyett az ismeretünkre támaszkodók, mi több, biztosan nincs olyan ember a földön, aki mindent eltűr. Márpedig a 13.fejezet 7.verse azt írja: „*Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.*” Lehet annyiszor olvasni a Bibliát, hogy ezt a mondatot magunkról is tiszta lelkiismerettel elmondhassuk? Hogy annyi szeretet legyen bennünk, amennyi elég a sérelmek félretételéhez, a kétség nélküli hithez, a felhőtlen reményhez és valóban mindent eltűrünk? Én nem. Én igenis méltatlankodom, néha elveszettnek érzem magam, nagyon sokszor, sok mindent nem tűrök el, sőt, ezt még hangoztatom is, pedig úgy gondolom és érzem, hogy egy szeretetteljes ember vagyok. Akkor hogyan is van ez?

Van bennünk szeretet, de valahogy mégsem felelünk meg a Szeretet himnuszában leírtaknak... Valószínűleg akkor valahol elvesztünk a sorok között – mondhatnánk költőien. Milyen az a szeretet, amelyik bennünk lakozik, ha nem olyan, mint ahogyan itt le van írva? Hogyan lehet megítélni a szeretet nagyságát, minőségét, értékét, mértékét...? Mi-

kor mondhatjuk azt, hogy valakiben elegendő a szeretet? Amikor mindannak megfelel, amit az előbbiekből olvastunk? De hiszen olyan ember nem létezik?! Ez a 13.fejezet 13 verse mintegy reggeli és esti ima kellene, hogy legyen minden nap mindannyiunk számára, mert úgy gondolom, van mit nap mint nap elsajátítanunk, fiatalon, idősebben, mindenféle napi problémák és kihívások közepette. És ez erőt ad! Néha könnyfakasztó, mert épp bűnbánóan olvassuk a sorokat, néha szinte ámulatba ejtően ráillik egy-egy, számunkra aktuális élet-

nagyobb sebezhetőség, mint amikor a mi Urunk nélkül éljük mindennapjainkat. Érdekes ebben a 6.versben az is, hogy a két gondolatrész között a „de” szót használja az Ige írója... Ezzel még jobban megerősíti az üzenetet, hogy nem elég nem rossznak lenni, de jónak kell lenni. Hiszen a másik legrosszabb dolog világunkban a közömbösség. Amikor se jó, se rossz, csak úgy van... A jó Isten a teremtéskor úgy alkotta meg a földet: világosság és sötétség, nappal és éjszaka, boltozat és boltozat alatti víz, férfi és nő, hat nap és a hetedik nap. Napjaink és történelmünk bölcselkedői pedig mintha kényszeresen igyekeznének ebből bármiféle kiutat találni, pedig ez tény: a világot a mi Urunk megteremtette „és látta, hogy minden, amit alkotott, igen jó.” (1Móz 1, 31.) – szóval a véleményalkotás bár szabad, sőt az ember akarata is az, viszont megmásítani a megalkotott „jó”-t nem lehet, csak lehet róla nem jó véleményt alkotni. Ettől az még nem lesz sem rossz, sem más, hiszen csak a mi nézőpontunk változik. És az ellenszegülésnek ugye mindig meg van a következménye... Erről szól a Jelenések könyve..., mely már lassan napjainkban is megmutatkozik. Igen, a Biblia mintha az élettörténetünket írná meg, kinek-kinek a maga módján, ad rengeteg választási lehetőséget a kapott szabad akarathoz, ad rengeteg ismeretet és példázatot a mindennapi épüléshez, és ad rengeteg támaszt, biztatást csüggedéseink közepette. Megjövendőli mindazt, ami előttünk áll, viszont mindazzal, ami már megtörtént reményt ad ahhoz is, amiben most élünk és amit még majd meg kell élnünk... Mert a jó Isten senkinek nem ad annál többet, mint amit el bír viselni. Az „elviselés” szó pedig ismét csak magában rejt mindazon magaviseletet, mely vagy eléggé szeretetteljes vagy még gondozásra szorul. A jó Isten pedig a gondozás folyamatáról is gondos-

Simon András grafikája

helyzetre, van, hogy libabőrössé teszi egész testünket, mert talán megérint a jó Isten fuvallata, hogy igen, ma helyesen cselekedtünk...

Mindenképpen szeretném kiemelni a 6. verset: „*Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal.*” – sajnos nagyon sok olyan embertípus van világunkban, akiknek ez a mondat nagy nehézséget jelent, sőt, szinte lehetetlen a megvalósítása. Hogy miért? Mert talán annyira elkeseredettek, csalódottak, eltávolodtak minden jótól, hogy félnek, ha újra, csak egy percre is együttérzőek lesznek, újra sebezhetővé válnak – és azt úgy érzik, nem tudják kezelni. Pedig nincs

kodott, törvények és parancsolatok, élet-példák és áldással teli ígérek sokaságát adta írásban élénk. Lehetőségünk mindig van, élünk-e vele?

Az utóbbi időben naponta sokszor gondolkodom ezen a „szeretet” dolgon. Sokszor nem tudom eldönteni, hogy egyes esetekben helyes-e a szeretetem vagy nem. Olyan nehéz összeegyeztetni a szeretetteljes tanítást és a fegyelmet, a határozott fellépést és a szeretetteljes hangsúlyt, nehéz eldönteni, hogy megálljak, tovább menjek, adjak-ne adjak, hallgassak vagy szóljak... annyiféle kimenetele lehet egyetlen pici döntésünknek. Lehet, hogy szőke nő létemre ezt én bizonyítom túlságosan, de mégis vannak olyan pillanatok az életben, amikor gyorsan, mondhatni ösztönösen kell cselekednünk, s ha visszaporgetem a kisfilmet, ilyenkor talán nem mindig sikerül a „legjobb formát” hoznom. Akkor lehet, hogy a bennem rejlő „hirtelen érzés” mégsem olyan eredendően büntelen? Természetesen, lehet, ugyanis egyetlen ember sem hibátlan, nincs, aki néha ne vétene törvény és szabály ellen – akarva, akaratlanul... Viszont, ami nagyon fontos, hogy vegyük észre a hibánkat, gondolkodjunk el rajta, akarjunk jók és jobbak lenni, ugyanis a „Jó”-ból sohasem

elég. Épp ezért nem elég „fejből tudni” a szeretet himnuszát, hanem gyakran újra kell elolvasni, ismét kivetíteni saját életünkre, s elgondolkodni azon, a jó Isten üzenetét hogyan tudnánk minél jobban beültetni saját- és mások életézésébe. Hiszen, ahogy Pál apostol sorolja a szeretet „tulajdonságait”, láthatjuk, hogy még sok dolgunk van és lesz. Ki sem kell mennünk az emberek közé, elég csak belenézünk a tükörbe. A 12. vers azt írja, hogy „Mert most tükör által homályosan látunk...” – a tükör sokszor homályosítja el az ember elméjét. Napjainkban a tükör talán az önimádát szimbóluma is lehetne, hiszen az emberek annyi mindent művelnek testükkel, kifogyhatatlan az ötletek tárháza. Viszont majd, amikor színről színre látunk, akkor majd úgyis eltűnik a „más”-ság és „úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert az Isten. Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három közül pedig legnagyobb a szeretet.” (1Kor. 13, 12-13).

Szólhatunk tehát anyagi vagy emberi hangon, szétszthatjuk vagyunkat, lehetünk önfeláldozóak, rendelkezhetünk hatalmas bölcsességgel és tudással, lehetünk minden titkok tudója, de ha szeretet nincs bennünk, semmik vagyunk. Mondhatni, mennyi pozitív tulajdonsá-

got sorol fel az apostol, mennyi alázatos cselekedetet, s mindez mégsem elegendő. Csakis a szeretettel együtt lehet mindez értékes. Az a szeretet, melyet nagyon részletesen megfogalmaz a 4-7. versekben: türelmes, jóságos, nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat... Hát tessék, van itt feladat bőven!

Kívánom Neked is, Kedves Testvérem, hogy lásd és tegyél jót a világban, próbálj úgy szeretni, ahogyan azt Pál apostol megírta. Próbáld a szeretetet úgy megélni, hogy a szeretet formáljon Téged, s ha ez megtörténik, talán akkor érzük el a kívánt eredményt. Akkor látunk majd „színről színre”... Adjon a Mindenható Neked is kitartást, állhatatosságot, szelídséget, béketűrést... ehhez a feladathoz, hogy ne csak mi tanuljunk meg szeretni, hanem másokat is sikerüljön megtanítanunk. S ahogyan mondani szokták, sok kicsi sokra megy. Ha a mustármagnyi hit hegyeket mozdíthatna meg, akkor a mi cseppjeink is létrehozhatnak egy tengert... Legyen meg a jó Isten akarata. Ámen.

Csoma Annamária

Te drága élet!

Maria, az alig negyvenéves bukaresti édesanya tragikus haláláról olvastam nemrég, aki éppen egy éve veszítette el huszonéves fiúgyermekét. Az egyetemista fiatalember, úszni nem tudó barátját próbálta kimenteni a háborgó tengerből. Mindkettőjüket elragadták a habok. Maria gyermekének holtteste azóta sem került elő.

Az édesanya menthetetlenül össze-roppant. Az azóta eltelt esztendő minden pillanatában elveszett gyermekére gondolt, akinek a végtisztességet sem adhatta meg. Mariából lassan elfogyott az élet és az élni akarás. Az orvosok tehetetlenek voltak, a nő szervezete feladta a küzdelmet.

Újra és újra rádöbbenünk, hogy a nyárnak megvannak a tragikus árnyoldalai is. Hétről-hétre közlekedési balesetek, vízbefulladások, felhevülés okozta halálesetek hírei jönnek szembe velünk, akár még a saját nyaralásunk ideje alatt is. És ez mind azt jelzi, elég egyetlen pillanat is az élet elvesztéséhez.

Ami darabokra töri az önfeledt, meg-hitt pillanatokat. Fálnak zúzza a túlélőket, mert nem marad számukra más, csak a Jóból látott nyomorúság. Mariát szerető család vette körül, elvesztett fián kívül volt még két leánygyermek, férje és segítő nagyszülők. De a csapás olyan hatalmas volt, a zuhanás olyan mély, amiből képtelen volt talpra állni. A földi lét már kín volt számára, minden újabb pillanatával. Titok számunkra egy emberi lélek rejtelve...

Vajon mi marad nekünk ilyenkor, közeli és távoliak tragédiáit látva? Ugyanaz, mint a saját életünk nyomorúságiban. Az Istenhez forduló ima. A mélységből is. Várva a gyógyító pillanatot, melyben megélhetjük az Úr csöndes és váratlan ölelését (Ady).

Áldozatot hozott értünk az Isten, hogy a hit bizonyossága által kinyíljon a szívünkben a boldog feltámadás reménye. Maria ebben a földi létben már nem talált megnyugvást és gyógyírt. Csak bizakodhatunk, hogy meglelte az Úr kebe-

lén; ott, ahol már semmi sem fáj...

Elég egy tragikus pillanat és az élet véget ér... Minden baleset és tragédia erről beszél. Manapság mintha jobban kockára tennénk az életünket. Mintha kevésbé jellemezne minket az élet féltése, mint évtizedekkel ezelőtt.

Nem tanulunk a tragédiák híreiből. Mintha azt hinné az ember, a baj mindig csak a szomszéd vagy még inkább, távoli helyeken, ismeretlen emberek ajtaján kopog. A ma embere nem csak a tekintélyt nem ismeri már, de az élet féltése is távol került tőle. Vele nem történhet meg!

Jön-megy az út közepén, oda sem néz; neki elsőbbsége van, kerüljék ki, álljanak meg... Aztán valaki nem áll meg... És egy pillanat leforgása alatt elveszíthet mindent. Mindent, amire könnyű szívvel nem ügyelt.

Pedig csak a számítógépes játékok szereplőinek van több élete. A miénk egyetlen, drága, Istentől kapott ajándék.

Fábián Tibor

Gyülekezeteink

letéből

Családi kirándulás hittanosokkal

A járvány előtt megszokott volt, hogy a deregnyői gyülekezet hittanosai szüleikkel és az érdeklődő gyülekezeti tagokkal honismereti kiránduláson vettek részt. Ebben az évben ismét sor került egy ilyen kirándulásra, amelyen gyülekezetünk múltjával, s a reformáció emlékhelyeivel ismerkedtünk. Első megállónk Telkibánya volt, ahol Deregnyő több mint három évtizeden át szolgáló lelkésze, Koncsol János született. Miközben a templom felé sétáltunk, még egy gyülekezetünkből elszármazott testvérünkkel is találkoztunk. A község nevezetessége,

hogy a középkorban aranyat bányásztak itt, ezért „Aranygombos Telkibányának” is nevezték. Gönc városa elválaszthatatlan Károli Gáspártól, a Biblia magyar nyelvű fordításának és kiadásának munkálójától. A templomkertben álló emlékműve mellett a másik nevezetesség a „huszita ház”. A 15. században husziták uralták a vidéket és telepedtek is le Abaúj-Vármegye számos községében. Az itt megmaradt épület hűen mutatja meg hogyan éltek az akkori emberek. Vizsoly templomának külseje felújítás alatt áll, de megnézhattuk annak a nyomdagép-

nek a működő másolatát, amelyen az első magyar nyelvű Bibliát 1590-ben kinyomtatták. A templomban a nemcsak a történelmi tényekkel ismerkedhettünk meg, hanem zsoltár és dicséret éneklésével magasztalhattuk az Urat. Szerencsen a református fejedelmi család, a Rákócziak várát látogattuk meg, majd másik erősségük Sárospatak következett. A hittan egyháztörténelmi része, mely elválaszthatatlan régióinktól teljes valóságában tárulkozott fel előttünk, hogy erősödjünk hitünkben és nemzeti hovatartozásunkban.

CsL

Újra tinitábor Pusztafalun

2023. augusztus 21-25 között megrendezésre került a Fíresz- és ifj. Görög László területi elnök főszervezésében az a tinitábor Pusztafalun (Magyarország), amely 5 év kihagyás után indult újra, az egyéves Buckaifai (amelyről már korábban tudósítottunk) kezdeményezése eredményeként.

A 34 résztvevő örömmel fogadta, hogy az első teljes napon Kendi Csaba, a Zempléni Egyházmegye esperese, tiszteletét tette a táborhelyen, áhítattal szolgált és ezzel áldását adva a táborozókra. A tábor azzal a céllal is valósult meg, hogy

off-line (internet-mentes) teret biztosítson a fiataloknak az aktív kikapcsolódásra és a természet szépségeinek felfedezésére.

A tábor fő témája: Szövetségben Istennel, emberrel és a teremtett világgal.

Emellett, kötött programjaik közé tartozott olyan kérdések megválaszolása, amelyek a mai fiatalokat foglalkoztatják (pl. influensza-akadémia, kézműveskedés, sport-tevékenységek, önvédelmi alapismeretek, íjászat, air-soft lövészet).

A vezetők már a tábor első napján felkínálták fiatalok számára a személyes lelki beszélgetések lehetőségét, arra biztatva őket, hogy ne féljenek nyíltan beszélgetni a korban előttük járókkal. Javaslatként került elő, hogy legalább tíz perc erejéig próbáljanak beszélgetni kötetlenül bármelyik jelen levő vezetővel-lelkésszel. Ezáltal olyan témák is előke-rültek, amelyek pozitív hatással voltak a fiatalok hitbeli és lelki növekedésére.

A Pusztafalut körbevevő gyönyörű hegyekben egy 15 km-s túrára is sor került Kis-Milicig, amely során próbára teheték tűrőképességüket és kitartásukat, viszont az elért cél és a kilátás végül minden kellemetlenségért (pl. csalánba kapaszkodni nem túl jó érzés) kárpótolta őket.

A délelőttök a megadott témák feldolgozásával zajlottak, a délutáni, fentebb említett tevékenységek után, esténként, evangelizációs sorozatot hallgathattak meg a jelenlevők.

Kiss Miklós, a tábor egyik szervezője, reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy ismét rendszeressé válhatnak ezek, a nagyon sok szempontból hasznos, tinitáborok a keleti régióban is. Minden segítőért, résztvevőért és a megvalósult alkalomért Istené legyen a dicsőség!

(Kiss Miklós beszámolója alapján összeállította Györky Sz.)

Gyermekek gyógyítója, az Érmellék kutatója

Az újszülöttek iránti szeretet, a hit abban, hogy amit kis betegeimért a legjobb tudásom alapján teszek az jó nekik, akár életüket menti; ez az egész Istennek tetsző dolog, mondja dr. Szabó József margittai újszülöttgyógyász, érmelléki helytörténet-kutató, aki szerint az Érmellék egy élhető kistáj, de még sok lehetőséget nem fedeztünk fel benne és nem használtuk azt ki megfelelő módon.

Miért jó az Érmelléken élni?

Mielőtt választ adnék a kérdésre, szeretném összefoglalni röviden az Érmellék lényegét. Érmellék Szatmár és Bihar megye sajátos kistája (doboz – megj.: a szerző), egy olyan geológiailag, földrajzilag, vízrajzilag, természetrajzilag, néprajzilag összefüggő entitás, amelyet a történeti közigazgatási határok gazdaság- és társadalomtörténeti szempontból kényszerűen Alsó- vagy bihari Érmellékre és Felső- vagy szatmári, erdélyi Érmellékre osztottak. A bihari Érmellék hosszú századok óta egységesebb maradt közigazgatásilag Bihar (vár)megye keretében

(Érmelléki járás, Érmelléki Református Egyházmegye stb.), csak 1920 után csíptek le belőle egy településsort az anyaországhoz. A szatmári Érmellék egy része a Kraszna és a Közép-Szolnokból létrejött Szilágy megye tasnádi járása és Szatmár megye nagykarolyi járása közt oszlott meg hosszú ideig. A szatmári Érmellék a Partium erdélyi, míg a bihari Érmellék a Partium magyarországi részéhez tartozott a századok folyamán, bár azonos identitásjegyek jellemzik őket, melyek a gazdag egykori lápok és szőlődombok adta környezeti feltételek által meghatározott népi építészetében és hétköznapi

tárgyhasználatában, népművészetében, népi lírájában (hiányzik a jellegzetes népviselet, néptánc és népdal-örökség), valamint az egykori polgári-kisnemesi közösség fennmaradt épített örökségében érhetőek tetten napjainkban is. Ezeket kiegészíti sok híres szülött szellemi hagyatéka is. Ezekből felépíthető egy

egységes, települések feletti kistáji identitás, mely serkentőleg hathat a lokálpatriotizmus fejlesztésére is. Ez a célja a helytörténetkutatásnak.

Az Érmellék, mint lakhely előnyét az utóbbi években dőcögösen, de egyre javuló települési és közlekedési infrastruktúra és az anyaországhoz való földrajzi közelség adja. A teljes anyaországi médiapaletta könnyebb elérhetősége miatt a kommunizmus idején is könnyebb volt megélni magyarságunkat mint belső Erdélyben. A mindennapi boldogulási kényszer azonban felülírja a lokálpatriotizmust is.

Ön Bihardiószeg szülötte, gazdálkodó szülők gyermeke, aki apai ágon ötödízig, anyai ágon hetedízig tudja visszavezetni a községben élt felmenőit, gyökereiben is ízig-vérig érmelléki ember. Soha nem fordult meg a fejében, hogy sok-sok kollégájához hasonlóan különban próbálja ki magát?

Miután az egyetemi képzésemet befejeztem voltak nekem is világmegváltó gondolataim. Az én fejemben is megfordult, hogy talán jobb lenne külföldön szerencsét próbálni, világraszóló felfedezéseket tenni. Marasztottak volna Marosvásárhelyen is, talán azóta egyetemi karriert is befutottam volna. De az időközben megkezdett helytörténeti kutatásaim és családi kötődésem olyan viszatartó erőt képezett, amely legyőzte ezt az elvágyást. Szerencsém is volt a szakmai elhelyezkedésemben. Mondhatnám, hogy vakszerencse. Jól érzem magam jelenlegi munkahelyemen. Nem érzem megalkuvásnak a helyzetemet. Az évek folyamán megteremtettem magamnak azokat a szakmai körülményeket, illetve összejöttek olyan szakmai sikerélmények is, melyek legyőzték bennem a szakmai megrekedéstől való félelmet egy kisvárosi kórházban. Sokat dolgoztam ez ellen, de sok támogatást is kaptam a kórház vezetősége részéről.

„A hívő embereket az különbözteti meg másoktól, hogy van egy erőforrásuk, ami másoknak nincs, mivel akik nem bíznak a teremtető Istenben, azoknak hiányzik a kívülről kapott erő”. Balog Zoltán püspök e szavakkal jellemezte Dizseri Tamást, a Bethesda Gyermekkórház egykori igazgató főorvosát. Az ön életében milyen fontos-sággal bír a hit?

Én azt vallom: segíts magadon/másokon, Isten is megsegít. Nem vagyok az a fajta, aki csak úgy hagyja, hogy történje-

nek körülötte az események. Az újszülöttek iránti szeretet, a hit abban, hogy amit kis betegeimért a legjobb tudásom alapján teszek az jó nekik, akár életüket menti; ez az egész Istennek tetsző dolog, ez jelenti egy megoldott eset nyújtotta sikerélmény mellett azt a plusz energiát, mely további munkálkodásra készítet.

Mennyire tükröződik egy-egy kis paciense szülein az Istenben való hit ereje, reménysége?

A magzati fejlődés fázisai genetikailag olyan bonyolultak, de hajszálpontosan vannak szabályozva, hogy azt csak egy isteni erő képes úgy kézben tartani. Csakugyan áldott állapotról beszélhetünk. Mindig nagy megkönnyebbülés a szülőknek, ha kilenc hónap reményteljes várakozás után a kezdődő élet egy egészséges újszülöttben ölt testet. Ilyenkor öröm és hála tükröződik az arcukon. Mindennapi tapasztalatom, hogy egy egészségügyi krízishelyzet mélységével arányos a hozzátartozók csalódottsága, de annál erősebb az Istenbe vetett hitük és az orvos iránti bizalom, illetve a remény hogy valamit mégis lehet tenni a baj csökkentésére, elhárítására.

Napjainkban ön az egyik legszakavatottabb helytörténész az Érmelléknek. Számos kötete, tanulmánya és cikke is erről tanúskodik. Miért fontos az észak-bihari kistérség múltjával foglalkozni? Önnek mit nyújt ez az időigényes tevékenység?

Engem ez a valójában rendkívül időigényes tevékenység magába szívott, itthon tartott. Nem jellemzőek már az egy fedél alatt élő többgenerációs családok. A legendák, hagyományok szájról-szájra hagyományozása törést szenvedett emiatt. Az elvándorlás is hozzájárul az adott egyének gyökérvészítéséhez és ezáltal hagyományaink átörökítésének helyi megszakadásához. A helytörténész feladata összegyűjteni és megmenteni a köznek ezeket az elvesződő sztorikat, hagyományokat.

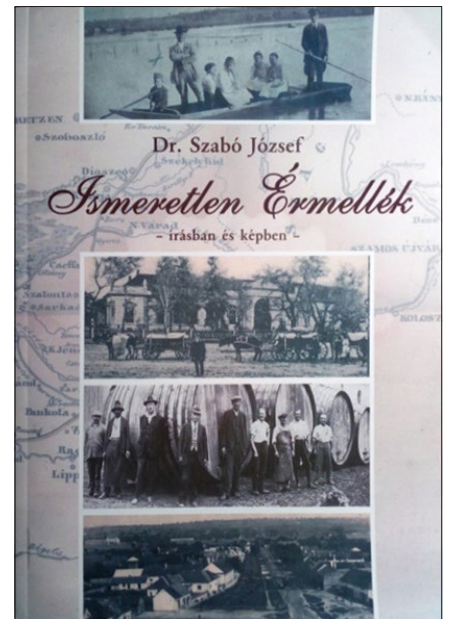
Ki a kedvenc személyisége és melyik a kedvenc témája az Érmellék múltjából?

Kedvenc személyiséget nem tudnék megnevezni, olyan sok ismeretlen/ismert értékes ember élt és él ma is itt. A helytörténetkutatásnak akkor van értelme, ha megfelelő válszokat tud adni napjaink miértjeire. Sokáig ezért a gazdaságtörténeti (pl. szőlészet-borászat történeti) kutatásokat tartottam fontosabbnak. Me-

net közben jöttem rá azonban, hogy egy érmelléki identitás kialakításához szükség van legendáriumra, történetekre és elkezdtem a sztorizós helytörténetírással is foglalkozni.

Számos kiaknázatlan téma feltárásra vár még az Érmellék múltjával kapcsolatban. Milyen kutatások, tervek foglalkoztatják éppen?

Terveim: befejezni Érmellék szőlészet-borászat történeti trilógiámat, folytatni a forradalom utáni érmelléki (egyházi, iskolai és hírlapi) periodikák gyűjtését és digitalizálását, vasút- és vízszabályozás történeti anyagokat dolgozni fel, az Érmellék helynévadásával és néprajzával kapcsolatos eddigi írásokat feltárni és közzé tenni, a kismemesi társadalmat, a török- és kuruckort feldolgozni, *Ismeretlen Érmellék* c. sorozatomat folytatni stb.

Tavasszal a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével ismerték el munkásságát, gyógyítói és helytörténeti szolgáltatását. Mit érzett, amikor kezébe vette a kitüntetést?

Nagyon jól esett és őszintén meglepett a kitüntetés, hiszen valahol visszaigazolást nyert, hogy amit már eddig is csináltam azt jól tettem: orvosi szempontból fontos, helytörténeti szempontból értéktelítő. Eddigi sikereimben fontos volt családom és feleségem támogató háttérre. Ugyanakkor arról sem szabad megfeledkezni, hogy orvosként beosztottaimmal a margittai újszülöttsztyálo csapatát alkotjuk, tehát az elismerés a csapatmunkát is minősíti. A kolozsvári Lupea professzor mondása szerint egy jó újszülöttgyógyász asszisztens felé felé fél diagnózissal.

Ha a dicső múltat és a lokálpatriotizmust most egy kis időre félretesszük és csak az érmelléki jelent pásztázzuk, gazdasági, demográfiai, kivándorlási, és általában az életminőség tekintetében, akkor mit látunk a megye egyik legszegényebb régiójában?

Érmellék Trianon óta egy két szék közül a pad alá esett régió benyomását kelti. Magyarországhoz képest külföld, Romániában pedig periférikus helyzetű kistáj. Ez egy régóta fennálló történelmi szituáció, melyen keseregni kár, viszont meg kell találni a boldogulás lehetőségeit az új, szabadabb körülmények közt is. Eszmeileg a külhoni magyar állampolgárság megadása sokat jelentett a régió lakosságának. Sokan éltek is a lehetőséggel pusztán nemzeti büszkeségből, nem pedig kitelepülési szándékkal.

Az Érmelléknek, egyesek vágyálmai ellenére, nincs egy központi települése (ilyen jellegű szlogenek, lokálpatrióta reklámfogások, megfelelő történelmi fejlődési háttér nélkül), mely köré szerveződhetne az egész kistáj. Van négy-öt nagyobb település, nagyjából azonos – a történelmi múltban gyökerező – fejlődési potenciállal, melyekből kettő a határon innen, egy az anyaországban szerencse folytán kisvárosi rangot is elnyert, de infrastruktúrájuk, iparosítottaságuk szintje alapján még most is inkább nagyközségek. Jó hír, hogy az utóbbi évek uniós pályázási lehetőségeinek köszönhetően megindult a kistelepülések felzárkózása is a helyi vezetők motiváltasága, hozzáértése és érdekérvényesítő képessége függvényében.

Nagyvárad és Debrecen, mint két regionális vonzásközpont közelsége előnyt is jelent, de veszélyt is rejt. Érmellék anynyira közel van már Váradhoz közlekedés szempontjából, hogy megérje sok érmelléki magyar fiatalnak a munkáért naponta ingázni a megyeszékhelyre, viszont eléggé messze van még ahhoz, hogy a nyugatról hazaköltöző, de az ország keleti részeibe már nem vágyó és a kitűnő infrastrukturális adottságokra szert tevő Nagyváradon masszívan letelepülő többségi nemzettársaink látókörén kívül essen.

Érmellék Debrecen szőlőskertje volt egykor és ezek a kapcsolatok újjáéledőben vannak most is, cifraszűrrel és alsószoknyákkal egyaránt. A közeli gigaberuházások a munkaerő elszívását fogják eredményezni, mely a schengeni határon való várakozás helyett áttelepüléshez fog vezetni (a munkaerő vándorol a munka-

hely után). Gyermekeink máris nagy arányban tanulnak anyaországi középiskolákban, egyetemeken a színvonala-sabb oktatás miatt. Legalább nem a román nyelvű osztályok létszámát szaporítják és nem asszimilálódnak – dőlhetnek hátra nyugodtan. Az egyén boldogulása szempontjából ez fontos, de aki az anyaországban szocializálódik, az nagy eséllyel nem fog visszajönni. Ők a közösség szempontjából demográfiai, gazdasági veszteségnek tekinthetők. Melyik a rosszabb tehát?

Ismeretlen Érmellék című művem II. kötetében feldolgoztam a XIX–XX. századforduló érmelléki kivándorlását a szakirodalmi és hírlapi információk alapján. Akkor sem volt jótékony hatása a kistáj népesedésére és gazdasági értékre-műtő potenciáljára, most sincs. A gond az, hogy fiataljainknak már az anyaország is csak ugródeszka. Az elvándorlási kedv növekedése egy tünet, mely több problémának a jele. Jó lenne összehasonlító vizsgálatokat végezni az akkori és mostani mozgatórugók tanulmányozása céljából és a megállítási és visszafordítás mikéntjére tudományos alapú javaslatokat tenni és problémaorientált politikai döntéseket hozni. A modern szociális médián felnőtt fiatal generációk meggyőzősekor csak nemzeti, családi és kistáji gyökereikre hivatkozni, megfelelő gazdasági körülmények biztosítása nélkül naivitás. Ezeket az értékeket le kell fordítanunk a nyelvükre már az iskolai nevelés során. Itt látok még sok bepótolni valót.

Eddig csak az anyagiakról beszéltem, de lássuk a szellemi állapotokat. Érmellék szellős kistáji földrajzi határai miatt az elmúlt századokban egy történelmi autósztroda volt a hepe-hupás Szilágysággal összehasonlítva, melynél markánsabb kistáji identitásjegyek érhetők tetten pont emiatt, mint esetünkben. A szilágysági ember alapján vallásosabb, mint az érmelléki. Érmelléki gyülekezeteink azonban egyházi szokásaikban konzervatívak maradtak, szeretik a hagyományokat. Nehezen fogadják el a nyugati segélyek hátán begördülő egyházi reformirányzatokat, azok tőlünk idegenek. Sajnos, csökkenő gyülekezeti lélekszámaink, a templomlátogatás alacsony foka, a fenntartói járulékfizetési fegyelem lazulása gyülekezeteink el-tartó képességét nagyban korlátozza. Szeretném azt hinni, hogy a lelkes szó-noki tehetsége, karizmája ezt pozitívan tudja befolyásolni. Az aktív korú lakos-ság mindennapi megélhetési gondjai nem tesznek jót a kultúraigény kifejezé-

sének és megélésének sem. Ez hosszú távon veszélyt jelent a nemzettudat fenntartására is.

Érmellék egy élhető kistáj, de még sok lehetőséget nem fedeztünk fel benne és nem használtuk azt ki megfelelő módon (öko- és agroturizmus, történelmi és kulturális örökség stb). Nem sírok a múlt után, de hiányzik például egy, az egykori népes kisnemesi közösséghez hasonló, erős középbirtokosi réteg, mely példamutatóan hagyományápoló, kultúraigénylő és -támogató is egyben.

Amiket felvázoltam, személyes benyomásaim, lehet őket vitatni. A kistáját tudományos módszerekkel Szilágyi Ferenc (a PKE kutató docense) vizsgálja település-, népesedés- és gazdaságföldrajzi szempontból.

Egy négy évvel ezelőtti interjúban arról kérdezték, újszülöttgyógyászként hogyan látja az Érmellék népesedését. Akkor nem volt túl biztató a válasza. Mi változott azóta?

Szinte semmi nem változott azóta. A Covid-járvány miatti határzár két évig visszatartotta azokat, akik az anyaországba járnak át szülni vagy munkavállalókként nyugaton születtek addig gyermekeiket. Ideig-óráig stabilizálódott a szaporulat csökkenése a statisztikákban. Az Érmelléken és a Felső-Berettyó-völgyén lakó magyar és román lakosság szaporulata egyértelműen csökken, melyet az elvándorlás is súlyosbít.

Idén számos alkalommal tartott könyvbemutatót; méltatások, interjúk jelentek meg személyéről. Mi az, amit még senki sem kérdezett meg, de ön szerette volna elmondani?

Akik ismernek, azok tudják, hogy én a dolgokat mindig a nevükön nevezem. Kemény kérdéseket kaptam Öntől is, remélem a válaszok is megfelelő színvonalúak lettek.

Mivel egy döntően magyar identitású vidékről van szó, fontosnak tartom az anyanyelven történő egészségügyi alapellátás fenntartását, hangsúlyosabban és korán oktatni az iskolában a szülőföld ismeretét és szeretét, rászoktatni az érmelléki embert a minőségi kultúra fogyasztására. Hagyományaink és a kultúra ápolásában az egyházakra is nagy szerep hárul, mint társadalom szervező erőre.

Kellenének még olyan emberek, akik nem sajnálják az időt a minőségi helytörténetkutatásra. Kiöregedőben van az a lelkes egykori tanár és értelmiségi gene-

ráció, akik az 1970-es évek óta megszállottan kutatják településeik múltját. Kevés a lelkes és szakképzett fiatal vidéki kutató.

Helytörténetkutatás során nem szabad lenézni a szájhagyományokat, mert

valamikor azok is igaz történéseken alapultak. A tömegdigitalizált adatbázisok használata napjainkban kötelező standard. A tudásnak nem szabad politikai színe legyen. Szakképzett történészek ne nézzék le az autodidakta helytörténészek

munkáját (helyismeretük pótolhatatlan), helytörténészek viszont kötelező módon figyelembe kell vegyék a szakképzettek megállapításait.

Fábián Tibor

Testvéri találkozás ünnepe

Az Ungi Református Egyházmegye családi napja 2023

Augusztus 20-a egy meglehetősen jelképes nap a Magyar emberek számára. Oly sok mindenre emlékezhetünk, és oly sok mindenért adhatunk hála ezen a napon. Szoktak ilyenkor beszélni államalapításról István királyunk kapcsán, egyházalapításról úgyszintén vele kapcsolatban. De hálaság vagyunk a termésért, a búzáért, az új kenyér reménységéért is. Az idei ünnep számunkra, ungi reformátusok – és nem csak reformátusok - számára a találkozás örömteli alkalmá is volt egyben. Hiszen ezen a napon került megrendezésre Csicsér-

ben az Ungi Református Egyházmegye családi napja. A gondos tervezés meghozta gyümölcsét, hiszen minden ékes szép

rendben zajlott, és a jelenlévők zavartalanul tudták élvezni az eltervezett programot és egymás társaságát is. Mindez a csicséri gyülekezet munkáját dicséri. Kora délután kezdődött az alkalom jó református szokás szerint Isten Igéjének hirdetésével és hallgatásával. Az evangélium szavát és üzenetét Ft. Rákos Loránt lelkészi főjegyző közvetítette az igehallgatók felé. E helyről is köszönjük közöttünk végzett szolgálatát! Ezt követően már teljes mértékben „keleti” kútfőből dolgoztak a szervezők. Az istentisztelet után a Komócsa Néptáncsoport gyermek tagozata vette birtokába a színpadot, és mutatta be a szépen megtanult hiteles táncokat. A tánc után a zene vette át a terepet. Elsőként a Karcsa-parti Dicsőítők bizonyágtételét hallgathattuk meg, majd az Emmánuel zenekar fellépésében gyönyörködhetett szívünk, lelkünk. Zárásként pedig a Kincsem zenekar koncertje csendült fel, melynek repertoárjában egyaránt megtalálhatóak voltak az Urat dicsőítő és a nemzeti érzést erősítő dalok.

De nem csak a színpadon zajlott az élet. Gyülekezeteink nagy többsége főzőcsapatokkal is képviseltette magát, és már messziről lehetett érezni a finomabbnál finomabb ételek illatát. Az „étlapon” találhattunk gulyást, babgulyást, szarvasborjú pörköltet, töltött káposztát, palóc levest és még sok más finomságot. Hálás szívvel köszönjük a gondosan elkészített finom ételeket!

De még ez sem minden. Volt kirakodó vásár és könyvvásárlás. A kicsinyekről sem feledkeztek meg. A Vajáni Református

Egyházi Alapiskola tanárai kézműves foglalkozásokkal, arcfestéssel szórakoztatták a legkisebbeket. A Százszorszép Játékszigeten – ami a csicséri óvoda hagyományos népi játékokat bemutató programja – ismét rengeteg játékot próbálhattak ki a gyerekek. Hálásak vagyunk az iskolai és az óvodai alkalmazottak odaadó munkájáért. Nekik köszönhetően a legkisebbek is szép élményekkel indulhattak haza.

Hála legyen az Úrnak, hogy segített létrehozni ezt az alkalmat. Mindenki jól érezhette magát, jókat ettünk, beszélgettünk, szórakoztunk egy olyan református alkalmon, melyen több mint 500 testvérünk vett részt. Ami biztos – ha a Mindenható Isten is jónak látja – jövőre folytatjuk! Tényleg egyedül Istené a dicsőség!

Kraus Viktor

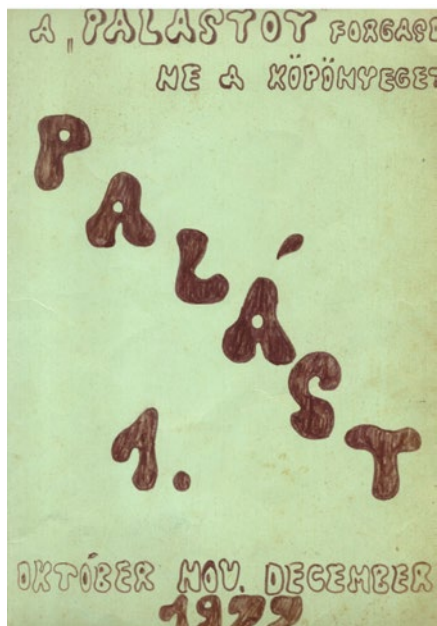
Gratulálunk Dr. Békefy Lajosnak, magas állami ktitüntetéséhez. Lapunk munkatársának életére és szolgálatára Isten áldását kéri a szerkesztőség!

Emlékezz vissza....

XIV. rész

Az 1977-78-as iskolaév tanulságos próbálkozása volt egy diáklap elindításának kísérlete. Az egyházunk két háború közti sajtójáról írt munkám adta az indíttatást. Háromtagú „szerkesztőség”, Tóth Mihály, Pándy Árpád és e sorok írója, valamint „gépíróként” feleségem. A lap neve PALÁST lett, alcí-

me: a Palástot forgasd, ne a köpönyeget! December elejére készült el vezércikkkel, versekkel, hátlapján Réte református templomának rajza, valamint egy jelszó: **No! No! Never!, Nem! Nem! Soha!.** Az a húszas évek magyar politika alapállása volt Trianon-hoz. A saját zsebből fizetett első és egyetlen számból minden diáktársunk kapott, és Csémy professzor úr, valamint Bihary docens úr is. Pár nap elteltével a professzor úr a maga szelíd hozzáállásával, örömet fejezte ki igyekezetünk felett, de jelezte azt is, hogy elsődleges a tanulmányaink sikeres befejezése. Nem lenne jó idő előtt távozni az egyetemről, mert a munkánk engedély nélküli irat-terjesztés, ami a „népi demokráciában” büntetendő. Ezzel be is fejeződött újságírói tevékenységünk, egyenlőre.

Tóth Mihály testvérünk a vizsgaidőszak előtt különös ötlettel lepte meg a magyar teológusokat. Egy áprilisi reggelen hirdetmény jelent meg a hirdető táblán a következő szöveggel:

FIGYELEM!

1978. április 13-án nagyszabású /erről egyébként két teológusunk gondoskodik/ előadássorozat indul a HBS ebédlőjében. A prágai teológusképzés történetében először – de reméljük nem utoljára – nélkülözhetetlen jó tanácsok, főleg falusi papok számára. Az előadások időpontja reggel 6 óra.

I. ápr. 13.

A nagyüzemi mezőgazdaság előnyei.

/Közösen a közös célért/

J. Erdélyi Juliska

ökonómus

II. ápr. 19.

Hogyan növeljük a termés hozamot?

/Azoknak akik mégsem közösködnek/

Hétköblös Veronika

kisbirtokos

III. ápr. 21.

A korszerű libanevelés.

/Jobb mint a lopott/

Rátóthy Miksa

zootechnikus

IV. ápr. 27.

Termeljünk fólia alatt!

/Ezt a zöltséget mindenki beveszi/

Paradicsoma Leander

kertész

V. máj. 2.

Aki a virágot szereti rossz ember nem lehet.

/De keresni is jól lehet vele/

Tulipándy Ágoston

virágárus

VI. máj. 5.

A májusi fagyokról.

/Nemcsak az ördög űzhető el füstöléssel/

Pongrácz Edömér

agronómus

VII. máj. 11.

Mikor mit végezzünk.

/Mindennek rendelt ideje van/

Pató Pál

kronológus

VIII. máj. 16. Egyéb témák

Ne féljünk a Maffiától:

/Ismeri a Cosa Bona-t?/

Lisaboni Andor

békeharcos

IX. máj. 19.

A kézírásról

/Mit árulnak el a betűk?/

Ákombákomjáthy Zsóka

grafológus

X. máj. 25.

Hogyan bánjunk a férfiakkal?

/Előadás csak nők számára/

D. Vajda Zsanett

pszichológus

XI. máj. 30.

Az egyház helyzetével foglalkozó témák

Az egyházi hierarchiáról

/A jelenlegi állapotok tarthatatlansága/

Esperes Izodor egyházmegyei főjegyző

XII. jún. 2.

Ami teológiai körökben most divat

/Bemutató dialógus a keresztyénség és a

Kínai univerzizmus között/

Vendégeink: doc. B.I.Harison /USA/

prof. Csé-My /Kína/

Reggel szinte minden magyar teológus a hirdető előtt böngészte a neveket, s kiválóan szórakoztunk a szerző ötletesen megfogalmazott „program és előadó ajánlatán”.

Kérem Olvasóinkat, hogy ha felis-

merték a lelkészek valódi nevét, küldjék el a csomalaszlo@centrum.sk E-mail címemre 2023 szeptember 30-ig.

CsL

- Folytatás következik -

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete

„És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt.”
(1Mózes 2:18)

Az idei év június 29-én érkezett hozzánk a református egyház Cigánymissziójának képviselőjétől az információ, hogy Fügén 3 családi ház ment teljesen tönkre az esőzések okozta árvizek végett. Az árvíz ugyan több családi házban okozott károkat, de a három ház teljes berendezése áldozatul esett az időjárás viszontagságainak.

A felkérésre reagálva előbb egyeztetünk, hogy mi az, amiben a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete segítséget tudna nyújtani, majd bútorgyűjtést hirdettünk meg. Ung-vidék és Bodroghöz térségéből néhány napon belül rengeteg felajánlás érkezett. Ezúton is

köszönjük mindenkinek, akinek lehetősége volt adományt adni és élt is ezzel a lehetőséggel. A felajánlásokat eredetileg július 22-én szállítottuk volna a családok részére, ahol a polgármesteri hivatal segítségével került volna szétosztásra. Nagy örömmel vettük azonban tudomásul, hogy térségünkben rengeteg a segítőkész. Rövid időn belül meghaladtuk az eredetileg tervezett 2 kisteherautón elférő mennyiséget. Így nagyobb szállítóeszközzel szükségünk, amelyet végül augusztus 1-re sikerült lefoglalnunk. Nem volt kalandoktól, nehézségektől, de segítőkész

déktől sem mentes a szállítás. Több kihívással néztek szembe mind a pakolást, kíséretet, koordinálást vállalók, ahogyan maguk az adományozók is, míg a 15 település több háztartásától származó majdnem minden adományt sikerült felpakolni az autóra: étkezőasztalok, székek, szekrények, komódok, ágyak, matracok, ágynemű, ülőgarnitúra, tűzhelyek, mosógép, gyermekszoba berendezési tárgyai kerültek fel a platóra. Egy komód és egy íróasztal maradt le mindösszesen, de ezeket a felajánlásokat is köszönjük és számon tartjuk őket, ha szükség lesz rá.

Köszönjük minden segítőkésznek, akik bekapcsolódtak gyűjtésünkbe, hogy másoknak segítsenek nehéz helyzetben. Köszönjük Istennek, hogy segíthettünk és volt erőnk hozzá.

-ZSU-

A Kárpát-medence reformátussága

Fórum a lelkipásztori elhívásról

Nyári konferenciánk az egyike a legösszintébb lelkészforumoknak, ahol a lelkipásztorok megoszthatják egymással jó és rossz tapasztalataikat, észrevételeiket, meglátásaikat – fogalmazott Szőnyi Tamás lelkipásztor, a Magyar Református Lelkészegyesület

elnöke. Az idei rendezvény előadásai a lelkipásztori hivatás évéhez kapcsolódtak. A július 31. és augusztus 3. között Sárospatakon megtartott eseményt a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségi Tanácsa támogatta.

Szőnyi Tamás esperes korábban a Reformátusok Lapjának azt nyilatkozta, hogy a konferenciára mindig olyan témákat választanak, amelyek a lelkipásztoroknál a közérdeklődés középpontjában állnak. Korábbi rendezvények témája volt például a „pataki exodus”, a

Fotó: Magyar Református Lelkészegyesület

„párizsi vérnász” 450. évfordulóján a hitvallók hazai leszármazottaira emlékeztek, de megvitatták az eredettudatunk változásait és az alternatív történelemszemlélet kérdését, valamint foglalkoztak a lelkészképzéssel is.

Az idei konferencia nyitóáhitatát a sárospataki templomban tartották, igét hirdetett Pásztor Dániel tiszáninnyi püspök. Az esemény megnyitóján Szőnyi Tamás, a Magyar Református Lelkészegyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Kis Klára, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense tartott előadást Fókusz és profil címmel. Enghy Sándor, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (SRTA) egyetemi tanára a Papi szolgálat az Őszövetségben témában osztotta meg gondolatait a hallgatósággal. Kustár György, a SRTA docense Lelkipásztori szolgálat az Újszövetségben címmel, majd Dienes Dénes egyháztörténész, az

SRTA egyetemi tanára Lelkipásztori tisztség az egyháztörténelemben címmel tartott előadást. A résztvevők eszmét cseréltek az egyházi élet aktuális kérdéseiről is.

A találkozó zárónapján választmányi gyűlést tartottak, megfogalmazták a konferencia zárónyilatkozatát. A dokumentum a köszönetnyilvánítás mellett rögzíti a Magyar Református Lelkészegyesület jövőbeni céljait, egyebek között azt, hogy a lelkipásztori hivatás évén túl is szükséges lenne a lelkipásztori elhívást az általános és középiskolák-

ban, valamint a konfirmációi előkészítés során a fókuszba állítani.

A Magyar Református Lelkészegyesület az 1907-ben alapított, majd 1949-ben kényszer hatására megszűnt Országos Református Lelkészegyesület jogutódja, 1989-ben alapították újra Debrecenben. Összefogja a Kárpát-medencében és a világban szolgáló magyar lelkipásztorokat, közös érdekek mentén igyekszik egyesíteni erőiket, az egyház javát és Isten dicsőségét szolgálni. A nyári találkozók helyszínéül mindig református iskolavárosokat választott az egyesület. Volt már rendezvény többek között Debrecenben, Hódmezővásárhelyen, Pécsen, Pápán, a horvátországi Eszéken, a délvidéki Bácsfeketehegyen, Erdélyben, Kolozsváron, a felvidéki Kassán és Deregnőn, tavaly és idén Sárospatakon.

www.reformatus.hu

Fotó: Magyar Református Lelkészegyesület

ZÁRÓ NYILATKOZAT

A Magyar Református Lelkészegyesület a Zsinat Elnökségi Tanácsának támogatásával Sárospatakon tartott nyári konferenciáján (2023. július 31. – augusztus 3.) az alábbi nyilatkozatot fogadta el teljes egyhangúsággal.

1./

Lelkészegyesületünk örömmel kapcsolódott be a zsinati határozat ez évi programjához, a „Lelkipásztori hivatás” évéhez, így ez volt a központi témánk.

Az Ó- és Újszövetségi „papi szolgálatról”, majd a lelkipásztori tisztségről az egyháztörténelemben, valamint a mai helyzetlemzést előre mutató missziói lehetőségről hallgattunk előadásokat.

2./

A következő ajánlást fogadtuk el. Fontosnak és jónak tartva a bibliai és a teológiai szaktudományok fontosságát. Egyesületünk felhívja a figyelmet azoknak megismertetésére egyházmegyei lelkészértekezleteken és lelkési kiskörökben egyaránt.

3./

Meglátásunk szerint témánk útjának ez csak az első fele, kezdete, mert el kellene indulnia majd visszafelé a lelkipásztoroktól a döntéshozók, törvényalkotók felé. A lelkipásztori hivatás évén túl is az általános- és középiskolákban valamint a konfirmációi előkészítés során kellene a lelkipásztori elhívást fókuszba állítani az ifjúság elé.

4./

Kárpátaljai testvéreinkért a konferencián és az után is nem szününk meg imádkozni és nekik folyamatosan segíteni.

Így ünnepeltünk mi, Splitben

Kegyelem nekünk és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ő Fiától, az Úr Jézus Krisztustól, a Szentlélekkel egyetemben.

„Jézus mondja: Melyik apa az közületek, aki fiának kigyót ad, amikor az halat kér tőle, vagy amikor tojást kér, skorpiót ad neki? Ha tehát ti, gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kéri tőle?” – ez az üzenet akkor hangzik el, amikor Jézus imádkozni tanítja tanítványait. Lukács evangéliumában itt, a 11. fejezetben olvashatjuk a „Miatyánk” rövidített változatát is és azt az ismert igei mondást is, hogy: „kérjete, és adatik, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitattik nektek.”

Amint olvassuk ezeket az ígéresekkel láthatjuk, hogy Jézus mennyi helyen tanítja tanítványait és a sokaságot – s ezáltal bennünket is arra, hogyan kérjünk, hogyan adjunk, hol és kitől várunk, fogadjunk el segítséget, valamint azt is, ki nek és milyen módon nyújtunk segítő kezét. Nagyon sok helyen olvashatunk a „kenyér” fogalmáról, mint testi táplálékról, mint hasonlatról, mely által az életünkben felállított fontossági sorrenden is elgondolkodhatunk.

Mennyire hangsúlyos a mindennapi betevőre való összeg megkeresése mellett a lelki táplálék mindennapi bevitelének fontossága? Vajon a testi-lelki táplálkozásunkban meg van az

egyensúly? El tudjuk hinni, hogy ha jól teszünk, akkor azért jót is várhatunk? Bízunk a mi Mindenható Atyánkban, hogy ebben a bizonytalan világban megóv bennünket és megadja a mindennapi kenyerünket? Megelégszünk azzal, amit Ő ad számunkra? Tudjuk Őt kérni, hogy adj a meg, amire szükségünk van? Biztos, hogy arra van szükségünk, amit mi fontosnak gondolunk?

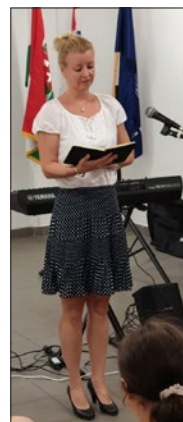
Kedves testvéreim! Adja a jó Isten, hogy a mindennapi kenyerünk ára bár sokszor változik, de értéke soha ne vesszen el! Kérjük a mi Urunkat azért is, hogy tudjunk mi is mindannyian minden nap könyörögni ne csak saját magunk táplálékáért, hanem a világ rászorulóinak testi-lelki egészségéért is. Imádkozunk a jó Istenhez azért, hogy áldja meg a mi kenyerünket, áldjon meg bennünket és szereteteinket, adjon békességet és szeretetet a világ minden tájára, hogy az egymás iránti jóság és önzetlenség uralkodjon a mi szívünkben. Kérjük a mi Megváltónkat, hogy egyensúlyt teremthesse a testi-lelki táplálkozásunkban, mely által helyreállhatna az egyensúly a világban is. Irgalmazz jóságos Istenünk, áldd meg életünket és munkálkodásunkat, s add, hogy mindezért hálát és köszönetet tudjunk mondani. Add, hogy elhiggyük: Te vagy az élet kenyere, aki hozzád jön, semmiképp meg nem éhez, és aki hisz Benned, meg nem szomjúhozik soha. Ámen.

2023. augusztus 20-án, vasárnap, Magyarország nemzeti ünnepén a spliti magyar közösség is egybegyűlt. A jelenlévők rövid kultúrprogramot tekinthettek meg I. Szent Istvánnal és az ország alapításával kapcsolatban, valamint egy rövid áhítat alkalmával hálát adtak az új kenyérért. A mintegy 25 résztvevő kellemes hangulatban emlékezett meg a Magyarok ünnepéről, mindamellett, hogy a jelenlévők között nem mindenki beszél magyarul.

Vasárnap 19 órai kezdettel került megrendezésre a HMDK Split-dalmát megyei egyesület összejövetele, hogy a piros-fehér-zöld zászló alatt megemlékezzenek István királyról és a Magyar állam megalapításáról. A jelenlévőket Tripolski Anikó, az egyesület elnöke köszöntötte, majd a horvát és magyar himnusz elnéklése után az ideiglenes spliti magyar konzul, Galli-Baronfeind Klára köszöntötte a közösséget. Őt követte a tisztelet-

beli magyar konzul, Ivo Staničić úr beszéde, aki továbbította a zágrábi magyar nagykövetség üdvözlését és bár horvát nyelven, de minden alkalommal, mély tisztelettel adózva a magyar történelem iránt, most is kifejtette, milyen büszkeséggel tölti őt el, hogy ennek a nemzetnek a tiszteletbeli konzulja lehet immáron sokadik éve. Staničić úr szinte minden dalmáciai magyar rendezvényen igyekszik részt venni, s elmondása szerint, ez szinte már kihagyhatatlan a mindennapjaiból. A konzul úr beszéde után fellépett a Dankó Pista népdalkörből kialakult kis zenei csoport, egy zongorista egy énekes-sel és gitárkísérettel. 3 magyar dallal színesítették az ünnepi műsort. Ezután rövid videók kerültek kivetítésre az „István a király” c. rock operából, valamint a fővárosi felvonulásról, melyet Fontányi Árpád úr, az egyesület alapító elnöke állított össze, valamint ő is szólt néhány szót. Sakalija Klotild versét az új kenyér

megáldása és egy rövid áhítat követte, mely szolgálatot Bešlić Annamária, spliti missziói lelkipásztor végezte.

Az áhítat után egy kis szeretetvendégségre került sor, az elnök asszony finom süteményekkel vendégelte meg a közösséget. Mint általában, most is kellemes beszélgetéssel telt az alkalom további része. Mindig valami új, és mégis a már megszokott bensőséges közösség.

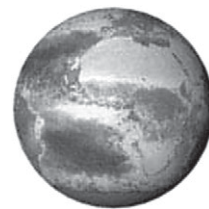
Vannak új tagok, s vannak, akik már évtizedek óta részt vesznek ezeken az ünnepi alkalmakon. Magyarok, horvátok és a Dalmáciában élő más kisebbségekhez tartozó kedves barátok, ismerősök egyaránt. Jó érzés látni azt is, hogy a fiatalabb és az idősebb generáció pár tagja napjainkban is tud személyesen beszélgetni, akár együtt lenni, s hála a jó Istennek van ki és van hol megszervezni magyar kulturális és egyházi ünnepnapjainkat. Adja a jó Isten, hogy magyar nemzetünk a határokon kívül is gyarapodjon, nyelvünk és kultúránk virágozzon, hitünk növekedjen, és hogy mindez közösségben is meg tudjuk és akarjuk élni.

Csoma Annamária

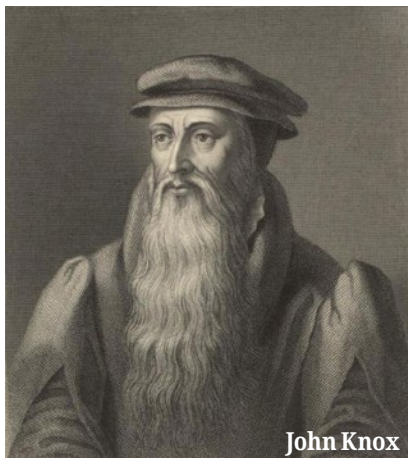
VILÁGOLDAL

Hitről hívóknek

Reformok a skót reformátusoknál

Az élet kellemetlen helyzetet hozott létre a Skót Egyház számára. Ennek megfelelően a skót reformátusoknak egyházuk legnagyobb szervezeti átalakulását kell véghezvinniük, amire évtizedek óta nem volt példa. A zsinat 2019-ben egy radikális tervet fogadott el, annak érdekében, hogy az egyház működőképes maradjon. Ennek alapján gyülekezeteket vonnak össze, lelkési állásokat szüntetnek meg, és „karcsúsítják” az ingatlan állományt is. Az egyházmegyék számát 45-ről 12-re csökkentik, ami azt jelenti, hogy a lelkési állások negyedét megszüntetik, akkor is ha több lelkész már nyugdíjazás előtt áll, s egyre nehezebb a lelkési állásokat betölteni. Számos épület használata is megszűnik, ezért 40 épületet eladásra kínálnak – templomokat, gyülekezeti házakat és lelkészlakásokat is. Az elfogyó bevételek miatt fokozott takarékosagra van szükség. Európa többi egyházához hasonlóan a Skót Egyház is az egyháztagok számának csökkenését tapasztalja. Csak 2011 és 2021 között 34 százalékkal csökkent az egyháztagok száma, s ez a folyamat tovább tart. Jelenleg az egyház létszáma 280 000. Ennek megfelelően a bevételen is alaposan megcsappantak, s a Covid járvány csak súlyosbította a helyzetet. Nagy-Britanniában nagyrészt az egyháztagok adományai jelentik a bevételi

John Knox

forrást. Mivel a járvány és a növekedő megélhetési költségek határozták meg a társadalom mindennapjait, ez visszatükröződik az egyház pénzügyi helyzetében is. Ebben az évben a Skót Egyháznak 8,7 milliós adóssága van. A következő években is adóssággal számol az egyházvezetés.

Új elképzelések

Nem csupán takarékoság létezik. A következő években az egyház megújulása érdekében befektetésekkel is számolnak. Az előttük álló hét évben 25 millió fontot kívánnak fordítani a gyülekezetek épülésére. Szeretnék megszólítani a fiatalabb nemzedéket. Élőbb kapcsolatot kívánnak kialakítani a 40 év alatti korosztállyal mert ezt eléggé elhanyagolták, mondta John Chalmers, volt egyházelnök zsinati jelentésében. A takarékoskodás nem öncélú, hanem a források átcsoportosítása a növekedés érdekében. Skócia lakosságának többsége protestáns, s a Skót Presbiteriánus Egyház nemzeti egyház. Az egyház alapítója a 16. században élt John Knox, s egy időben Genfben élt száműzetésben. Kálvin János tanítványa volt. A skót reformátusok 1560-ban váltak el a katolikusoktól, s akkor megszüntették a misét és a cölöbátást.

Reformiert, 2023 május, fordította Csoma L

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Mondd azért: Ímé én az én , a békesség szövetségét ő néki.” (4Mózes 25:..)
2. „És megesküvék azon a napon, mondván: Bizony a föld, amelyet a te lábad, tiéd lesz örökségül, és a te fiadé mind örökké, mivelhogy követted az Urat, az én Istenemet.” (Józsúé 14:..)
3. „Fizessen meg az Úr a te , és legyen teljes a te jutalmad az Úrtól, Izráelnek , akinek szárnyai alatt oltalmat keresni jöttél.” (Ruth 2:..)
4. „Mert minden van ideje és ítélete; mert az nyomorúsága sok ő rajta;” (Prédikátor 8:..)
5. „Ha bűneink ellenünk : cselekedjél Uram a te nevedért, mert a mi törvényszegésünk; vétkeztünk ellened!” (Jeremiás 14:..)
6. „És amit kértek, mindazt meg is , ha hisztek.” (Máté ev. 21:..)
7. „Az Isten pedig a mi való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még voltunk, Krisztus érettünk meghalt.” (Rómabeliekhez 5:..)
8. „Mert, ha amiket elrontottam, azokat ismét , önmagamát bűnössé.” (Galata 2:..)
9. „Mert Istennek minden állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal;” (1Timótheus 4:..)
10. „Akié a Fiú, azé az akiben nincs meg az Isten Fia, az élet meg abban.” (1János 5:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: Györky Szilvia, Alsómihályi. Megfejtéseiket 2023. október 15-ig lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Draňov, vagy e-mail-ben a refujas.csoma@gmail.com címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők:

Pozsonyi e.m.: Családi Irén, Beke Sarolta – Nagymegyer;
Halák Rozália – **Pozsony**; özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna – **Réte**;
Komáromi e.m.: özv. Varga Béláné, Botka Alexandra, Szigeti
Zsuzsanna – **Bátorkeszi**; Baranyai Margit, **Marcellháza**; Zajos István, Kálnay
Árpád – **Komárom**; Tóth Irma, Németh Irén – **Kamocsa**; Fülöp Gulyás
Erzsébet – **Párkány**;

Barsi e.m.: Szalay Ferencné, Özv. Demény Lajosné – **Fél**; Németh
Erzsébet – **Nyírágó**; Klincsek Ferencné – **Kőhídygarmat**; özv. Bertók
Istvánné – **Barsvárad**;

Gömöri e.m.: Jakab Edit – **Jéne**;

Abaúj-tornai e.m.: Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné – **Migléc**; Csáji
István, Páricsi Ödön – **Nagyida**; Dringus Júlia – **Cséc**; özv. Szabó
Gyuláné – **Lucska**; ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné – **Reste**; Majláth
Istvánné – **Kassa**; Kerekes Béláné – **Felsőlánc**;

Zempléni e.m.: Kasko János – **Újhely**; Gönczy Júlia – **Bacska**; Csernyánszky
Erzsébet – **Imreg**; Kiss Erzsébet – **Nagykövesd**; Kendi Zsuzsanna – **Zétény**;
Kiss Magdaléna, Mladanec Irén, Rácz Erzsébet – **Bodrogszerdahely**; Rigó
Katalin, Egri Klára, Özv. Gerenyi Lászlóné – **Örös**; Máté Etela – **Kiskövesd**;
Zelvey Béla – **Szürnyeg**; Czető Pál – **Bély**; özv. Szabó Ferencné, Kulcsár
Eleonóra – **Királyhelme**; Želenák Éva – **Szentmária**; Árvay János, Parajos
Veronika – **Zemplén**;

Ungi e.m.: özv. Molnár Sándorné, özv. Csicséri Józsefné – **Kisráska**;
özv. Ladányi Lászlóné – **Deregyő**; Révész Tiborné – **Iske**; Dupály Csilla,
Stépán Mária – **Abara**;

Jutalmazottak:

özv. Sándor Józsefné – Réte; özv. Varga Béláné – Bátorkeszi;
Klincsek Ferencné – Kőhídygarmat; ing. Damko Valéria – Reste;
Rigó Katalin – Örös; özv. Ladányi Lászlóné – Deregyő;

Gratulálunk a megfejtőknek!

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

Október

1. V.	4Móz 11,16-35	ApCsel 12,20-25
2. H.	4Móz 12	ApCsel 13,1-12
3. K.	4Móz 13	ApCsel 13,13-22
4. Sz.	4Móz 14,1-25	ApCsel 13,23-37
5. Cs.	4Móz 14,26-45	ApCsel 13,38-52
6. P.	4Móz 15,1-21	ApCsel 14,1-7
7. Sz.	4Móz 15,22-41	ApCsel 14,8-20
8. V.	4Móz 16	ApCsel 14,21-28
9. H.	4Móz 17,1-15	ApCsel 15,1-5
10. K.	4Móz 17,16-28	ApCsel 15,6-11
11. Sz.	4Móz 18	ApCsel 15,12-21
12. Cs.	4Móz 19	ApCsel 15,22-35
13. P.	4Móz 20,1-13	ApCsel 15,36-41
14. Sz.	4Móz 20,14-29	ApCsel 16,1-5
15. V.	4Móz 21,1-9	ApCsel 16,6-10
16. H.	4Móz 21,10-35	ApCsel 16,11-40
17. K.	4Móz 22	ApCsel 17,1-9
18. Sz.	4Móz 23	ApCsel 17,10-15
19. Cs.	4Móz 24	ApCsel 17,16-21
20. P.	4Móz 25	ApCsel 17,22-34
21. Sz.	4Móz 26	ApCsel 18,1-17
22. V.	4Móz 27,1-11	ApCsel 18,18-23
23. H.	4Móz 27,12-23	ApCsel 18,24-28
24. K.	4Móz 28,1-15	ApCsel 19,1-7
25. Sz.	4Móz 28,16-31	ApCsel 19,8-22
26. Cs.	4Móz 29,1-11	ApCsel 19,23-40
27. P.	4Móz 29,12-39	ApCsel 20,1-6
28. Sz.	4Móz 30	ApCsel 20,7-12
29. V.	4Móz 31	ApCsel 20,13-16
30. H.	4Móz 32	ApCsel 20,17-38
31. K.	4Móz 33	ApCsel 21,1-16

Pál apostol munkatársai: Apollós

Fiataljainknak

Az első korinthusi levél olvasása közben biztosan felfigyeltetek ti is erre a részletre: „Mert azt a hírt kaptam rólatok, testvéreim, Khloé embereitől, hogy viszálykodások vannak közöttetek. Úgy értem ezt, hogy mindenki így beszél köztetek: „*Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfasé, én pedig Krisztusé.*” (1Kor 1:11-12)

Mivel Pál apostol nem szokott alapítványt írni vagy jelezni dolgokat, ezért joggal merül fel a kérdés, ki volt ez az Apollós, mit tudunk róla, és mi történt a korinthusi gyülekezetben?

Apollós neve először az Apostolok Cselekedeteiben tűnik fel, ezt olvashatjuk róla: „Efezusba érkezett egy Apollós nevű alexandriai származású zsidó férfi, aki ékesen szóló és az Írásokban jártas ember volt.” (ApCsel 18:24) A következő versben azonban már ezt olvassuk: „Ő már tanítást kapott az Úr útjáról, és buzgó lélekkel hirdette, és helyesen tanította a Jézusról szóló igét, de csak János keresztségét ismerte.” (ApCsel 18:25) A mondat utolsó része igazán érdekes. Utána néztem bibliai kommentároknak, ahol azt

olvastam, hogy mivel az evangéliumok fő célja Jézus élete és váltágmunkája, ezért például Keresztelő Jánost is csak a Jézussal kapcsolatos munkája révén említik meg. Apollós, aki az egyiptomi Alexandriából érkezett, csak a „János keresztségét ismerte” – ez arra enged következtetni, hogy Keresztelő János munkája sokkal kiterjedtebb volt, és széles körű volt a követő „tábora” az alexandriai aszkéta közösségben, ahol János szerény életmódját tartották követendő példának.

Apollós tehát, bár buzgó igehirdető

volt, de tudása, ebből a szempontból, hiányos volt. Valószínűleg Messiásként fogadta el Jézust, de nem tudott a feltámadásról, Jézus váltság-munkájáról, a Szentlélek kitöltetéséről. Erre a problémára utal az ApCsel 19 része is, amikor Pál Efézusban találkozott néhány keresztyénnel, és ez a beszélgetés hangzik el köztük: „Kaptatok-e Szentlelket, amikor hívők lettetek?” Ők így feleltek: „Hiszen még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.” (ApCsel 19:2)

Visszatérve Apollóshoz, Akvila és Priszka segítségével tanulta meg, ami addig hiányzott a keresztyénség-ismeretéből, viszont hitéből és odaadó szolgálatából ez mit sem vett el, hanem tovább végezte az evangélium munkáját. Olyannyira, hogy a korinthusi gyülekezetben, amelyet Pál ültetett, Apollós öntözte (de a növekedést Isten adta – 1Kor 3:6), a keresztyének ezen csúnyán összevesztek, és több pártra szakadtak. Az egyik rész az alapító Pálhoz ragaszkodott, a másik csapat a (valószínűleg ékeesszólo és megjelenésében szimpatikus) Apollóshoz, sőt még volt egy Pétert támogató része is a keresztyéneknek (aki, ugye, „első kézből” kapta a jézusi tanítást, személyesen ismerte a Messiást), és a Jézust valószínűleg személyesen ismerő rész. Pál éppen Efézusban tartózkodik Apollóssal, amikor tudomást szerez a korinthusiak közötti vitákról. Kertelés nélkül megszidja őket, hogy nem az igehirdető személyének kell(ene) az első helyen lennie, hanem az Istennek, aki nélkül hiába való minden jóra való törekvés.

Apollós népszerű volt tehát a keresztyének körében, nyilván jó szónok, prédikátor volt, hiszen Alexandriában (ahonnan származott), sokat tanulhatott az

akkoriban nagy elismerésnek örvendő Alexandriai Philontól, aki gyakran próbált párhuzamot vonni a héber Biblia (Tanakh – a zsidóság egyik szent könyve) és a görög filozófia között. Akkoriban Egyiptomban majd' egymillió zsidó élt, köztük sokan Alexandriában, amelyet a műveltség egyik nagy központjának tartottak. Feltételezhető, hogy maga Apollós is művelt, akár filozófiában vagy más tudományokban is jártas ember volt. Ugyanakkor, megmaradt a keresztyéni szerénység talaján, nem kívánt Pál fölé kerekedni vagy tovább erősíteni a szakadást a korinthusiak között, erre utal az a

Az alexandriai könyvtár rekonstruált képe, mielőtt leégett

mondat is, amely az 1Kor 16:12-ben van leírva: „Ami pedig Apollós testvért illeti, nagyon kértem, hogy menjen el hozzátok a testvérekkel együtt, de semmiképpen sem akarta az Isten, hogy most elmenjen.” (Figyeljük meg, hogy testvérenek nevezi Apollóst, tehát köztük nem voltak ellentétek, és nem érezte magát fenyegetve Apollós személyétől).

Pál utoljára évekkel később, a Tituszhoz írt levélben tesz Apollósról említést: „Zénaszt, a törvénytudót, és Apollóst gondosan engedd útnak, hogy semmiben se legyen hiányuk.” (Titusz 3:13)

További sorsáról Biblián kívüli források itt-ott tesznek említést, így például

Hieronymus, aki szerint Apollós, krétai utazása után, visszatért Korinthusba, és ott lett püspök, de erre semmilyen bizonyíték nincs. A keleti orthodox egyházak a hetven tanítvány-apostol közé sorolják őt, és december 8. az emléknapja.

Miért fontos akkor mégis beszélni róla? Apollós személye rámutat arra a tényre, hogy egyrészt, sok „háttér munkája” volt a korai keresztyén mozgalomnak, az általunk (Bibliában bemutatott) ismert apostolokon kívül. Ugyanakkor azt is nyilvánvalóvá válik általa, hogy különböző területeken hogyan fejlődtek ki az egymástól eltérő hitvallások, amelyeknek közös nevezője Krisztus és Isten megváltó munkája. Nyilvánvalóan, hatással voltak rájuk a körülmények, és a „mikor” kérdése – tehát, hogy a keresztyénség kialakulásának mely szakasza (Keresztelő János, Krisztus feltámadása, Szentlélek kitöltése, stb.) során jöttek létre a gyülekezetek. Apollós annak a mozgalomnak vált a jelképévé, mely szerint lehetséges és szükséges növekedni a Krisztus-ismeretben. Volt benne annyi alázat, hogy felismerje, keveset tudott Krisztus megváltó munkájáról, és hajlandó volt fejlődni, tanulni, és Krisztus ügye érdekében akár háttérben maradni, hogy például a korinthusi (de nyilván más gyülekezetekben is lehettek hasonló problémák) gyülekezet egységes maradjon.

Későbbi életéről szinte semmit sem tudunk. Luther Márton nem Pált vagy Barnabást, hanem inkább Apollóst tartotta a Zsidókhoz írt levél szerzőjének (zsidó származása és a levél igei magyarázata és érvelése alapján), ez azonban nem bizonyított.

Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/413/2023